

Flens kommun
flenskommun@flen.se

Rektorn vid Bettna skola
lars.unnersjo@flen.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Bettna skola
i Flens kommun

Tillsyn av Bettna skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Flens kommun under våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Bettna skola besöktes av Skolinspektionen den 26 januari 2012.

Helhetsbedömning

I Bettna skola genomfördes en begränsad tillsyn som innebär att följande processer har granskats: det systematiska kvalitetsarbetet, arbetet med bedömning, elevers rätt till stöd samt trygghet och studiero.

Bettna skola leds av en rektor och därutöver finns en biträdande rektor. Lärarnas kompetensutveckling inom området bedömning har vid tiden för tillsynen ett fokus på implementering av ny läroplan och skollag. I detta arbete finns ett samarbete med andra skolor i Flens kommun och då främst de två andra skolorna i Malmköpings grundskoleområde. Skolan arbetar på olika sätt för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Skolan har som ett led i detta arbete under hösten övergått från åldersblandade till åldershomogena klasser, vilket har gett ett gott resultat. Skolans småskalighet ger goda förutsättningar för att alla elever ska kunna uppmärksammas och få den hjälp och stimulans de behöver. Tillsynen visar dock att rektorn på ett mer systematiskt sätt behöver följa upp skolans arbete och med resultatet av detta arbete som grund, vid behov göra förändringar av den pedagogiska praktiken.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Bettna skola i Flens kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Flens kommun att senast den 2012-06-22 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Skolans arbete för att motverka kränkande behandling av eleverna uppfyller inte författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero så att kvaliteten och användbarheten på planen mot kränkande behandling förbättras och alla anmälningar om kränkande behandling kommer till huvudmannens kännedom.

I detta ingår att:

- säkerställa att skolan har rutiner för hur signaler om kränkande behandling ska rapporteras till huvudmannen (6 kap. 10 § skollagen)
- se till att det på skolan finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts (6 kap. 8 § skollagen)

Särskilt stöd

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen ser rektorn inte till att behovet utreds.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd så att skolans organisation av arbetet med särskilt stöd följer skollagen.

I detta ingår att:

- rektorn behöver säkerställa att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler det till rektor (3 kap. 8 § skollagen)

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen så att måluppfyllelsen följs upp och används som underlag för att förbättra utbildningen samt att detta arbete dokumenteras.

I detta ingår att:

- rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar)
- rektor tar ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen (4 kap. 6-7 §§ skollagen)

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans arbete för att motverka kränkande behandling av eleverna uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Anmälan till huvudmannen

Av skollagen framgår att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Enligt rektorn informerar lärarna rektorn när de får kännedom om att en elev har upplevt sig kränkt. Detta sker antingen muntligt vid elevhälsoteamets möten eller skriftligt på en särskild blankett. Enligt rektorn går de anmälningar som kommer via blanketten vidare till huvudmannen men inte alltid de muntliga anmälningarna.

Planen mot kränkande behandling

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Bettna skolas plan mot kränkande behandling uppfyller inte till alla delar författningarnas krav. Åtgärder och prioriterade insatser för läsåret 2011/2012 är i de flesta fall generellt beskrivna och det finns ingen koppling mellan angivna åtgärder och det resultat kartläggningen visar. Planen saknar också en redogörelse för hur de planerade åtgärderna från förra året har genomförts.

Vidare saknar planen rutiner för hantering av situationer då personal kränker en elev.

Sammantaget behöver planens kvalitet och användbarhet förbättras genom att kopplingen tydliggörs mellan kartläggning av verksamhetens behov, insatser som föreslås och uppföljning och utvärdering av dessa. Vidare behöver rektorn också säkerställa att signaler om kränkande behandling rapporteras till huvudmannen. Skolinspektionen vill peka på att anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där elever anser sig kränkta och det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn respektive huvudmannen.

Författning:

6 kap. 8 § och 10 § skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen ser rektorn inte till att behovet utreds.

Motivering:

Av skollagen framgår att om en elev befaras att inte nå kunskapsmålen eller uppvisar andra svårigheter i skolsituationen, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds. I utredningsfasen ska normalt ske samråd med elevhälsan. En elev ska ges särskilt stöd om utredningen visar att en elev är i behov av detta.

Vid Skolinspektionens besök pågår ett arbete med att introducera ett nytt arbetssätt kring frågor som rör särskilt stöd. Hittills har lärarna genomfört utredningar av elevers behov av särskilt stöd innan lärarna har anmält till rektorn att eleverna befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detta har inneburit att rektorn inledningsvis inte har varit delaktig i arbetet med utredningen av elevernas behov av särskilt stöd och att rektorn därmed inte har haft den funktion som följer av skollagen, det vill säga att det är rektorn som ser till att behovet utreds. Arbetssättet har också inneburit att skolan inte alltid har övervägt om ett samråd med elevhälsan ska ske.

Sammanfattningsvis måste rektorn säkerställa att han blir informerad om elevers eventuella behov av särskilt stöd samt att samråd vid behov sker med elevhälsan i utredningsfasen.

Författning:

3 kap. 8 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Av skollagen framgår att ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga en planering, uppföljning och utveckling av utbildningen, ska genomföras på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet vid skolenheten genomförs. Vidare ska det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras och konstaterade utvecklingsbehov redovisas till huvudmannen.

I skolans systematiska kvalitetsarbete saknas en dokumenterad uppföljning av kunskapsresultaten för årskurs tre och fem. Rektorn saknar därmed underlag för att göra en bedömning av skolans måluppfyllelse samt följa förändringar över tid. Detta gör att rektorn inte har tillräckligt underlag för att göra analyser av måluppfyllelsen och utifrån dessa analyser utveckla den pedagogiska praktiken.

Skolan dokumenterar sitt kvalitetsarbete i Bettna skolas kvalitetsredovisning. Denna dokumentation är mycket summarisk och saknar bland annat uppföljning av värdegrundsarbetet samt uppföljning av måluppfyllelsen i ämnen förutom i engelska, matematik och svenska för årskurs 5. Bettna skolas kvalitetsredovisningen används som underlag till Malmköpings grundskoleområdes kvalitetsredovisning. I detta dokument sammanställs hela Malmköpings grundskoleområdes kvalitetsarbete och det är detta dokument som skickas till huvudmannen. I Malmköpings grundskoleområdes kvalitetsredovisning synliggörs Bettna skolas kvalitetsarbete ytterst sparsamt. Att Bettna skolas kvalitetsarbete är så bristfälligt dokumenterat gör att det inte heller är säkerställt att konstaterade utvecklingsbehov kommer till huvudmannens kännedom.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att rektorn måste utveckla Bettna skolas systematiska kvalitetsarbetet i enlighet med författningarnas krav.

Författning:

4 kap. 4–7 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Bakgrund

Måluppfyllelse

Enligt rektorn når så gott som alla elever målen i alla ämnen förutom i matematik och svenska i årskurs 3 och i engelska, matematik och svenska i årskurs 5. I dessa ämnen är det enstaka elever som inte når målen. Skolan har en sammanställning över andelen elever som har uppnått godkänt resultat i de nationella proven för årskurs 3 åren 2010 och 2011. En hög andel av eleverna har uppnått godkänt resultat i de nationella proven för svenska och matematik med undantag av resultatet för matematiken år 2011, då mindre än hälften av eleverna nådde godkändnivån. Rektorn har uppmärksammat detta och menar att han efter uppföljning med klassens lärare har kommit fram till att resultatet inte speglar elevernas kunskaper inom ämnet. Skolan saknar sammanställningar över tid av kunskapsresultaten i svenska, svenska som andraspråk och matematik för årskurs 3 och alla ämnen för årskurs 5. Skolan saknar också bedömningar av måluppfyllelsen för förskoleklassen både vad gäller utveckling och lärande samt normer och värden.

Skolan arbetar på olika sätt för att förebygga och förhindra kränkande behandling av eleverna. Rektorn beskriver att skolan tidigare har haft problem med studiero och skolan har därför gjort en omorganisation under hösten. Skolan gick då från åldersblandade till ålderhomogena klasser och enligt rektorn har denna förändring haft positiva effekter på elevernas trygghet och studiero.

Beskrivning av Bettna skola

Bettna skola ligger i Bettna tätort i Flens kommun. Utbildningen omfattar förskoleklass och grundskola årskurs 1–5. Totalt har skolan cirka 80 elever. Utbildningen har tidigare bedrivits i åldersblandade klasser men skolan har under höstterminen 2011 övergått till mer åldershomogena klasser. Skolan består av ett arbetslag och tillhör Malmköpings grundskoleområde.

Kommunens fritidshem inspekteras på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i särskilt beslut.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Leif Magnusson och utredare Stina Sterner.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Ingela Djurberg
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer målpuppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).